

Academiejaar 2009-2010

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 1

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Algemene psychologie		5	1	deel 1
Sociale psychologie		5	1	deel 2
Persoonlijkheidspsychologie		5	2	deel 1
Ontwikkelingspsychologie		5	2	deel 1
Gedragsneurowetenschappen		5	1	deel 2
Statistiek 1		4	1	deel 1
Psychodiagnostiek 1		4	2	deel 2
Gesprekstechnieken 1		4	1	deel 2
Practicum 1		5	2	deel 1
Werkvelden		5	2	deel 2
Geïntegreerd werkcollege		5	2	deel 2
Sociologie en interculturele psychologie		4	2	deel 1
Pedagogie		4	1	deel 2

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-)pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.

Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie*, *Pedagogie*, *Ontwikkelingspsychologie*, *Persoonlijkheidspsychologie*, *Sociale Psychologie* en *Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen zoals *Gezondheidspsychologie*, *Recht*, *Sociologie* en *cross-culturele psychologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit één van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collega's.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Algemene psychologie

Code: TP1oAlgPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Schoupe Hugo
Coördinator: Schoupe Hugo

Info voor studiekeizers

Algemene psychologie is een grondige kennismaking met het vakgebied van de psychologie. Daarbij ligt de klemtoon op de zoektocht naar de algemeen geldende wetmatigheden in het menselijk gedrag. In de eerste drie hoofdstukken wordt een antwoord gegeven op de vraag: "Wat is psychologie?". Daarna worden de klassieke thema's van de functieleer besproken zoals waarneming, geheugen, aandacht, bewustzijn, leren, denken, intelligentie, problem-solving, motivatie en emotie. Telkens wordt een stand van zaken gegeven; zowel op het vlak van theorie als onderzoek en aangevuld met vele voorbeelden en toepassingen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Algemene psychologie

Inhoud

In het eerste hoofdstuk wordt de **psychologie als wetenschap** gesitueerd. De term wordt gedefinieerd en er wordt kort op de geschiedenis van de psychologie ingegaan. Daarnaast wordt de wetenschappelijke psychologie ook geplaatst naast mensenkennis en pseudo-wetenschappen zoals parapsychologie.

Een **overzicht van het vakgebied** wordt gegeven in hoofdstuk 2. Nadat enkele mogelijke indelingen de revue gepasseerd zijn, wordt geopteerd voor een indeling in de vijf basisdisciplines: methodenleer, functieleer, persoonlijkheidsleer, ontwikkelingsleer en sociale psychologie. Van iedere basisdiscipline worden twee specialismen als voorbeeld opgenomen.

In hoofdstuk 3 komen de **onderzoeksmethoden** in de psychologie aan bod. Naast beschrijvend (observatie, vragenlijst, interview) en relationeel onderzoek ligt de nadruk op de beschrijving van experimenteel onderzoek.

De eerste 3 hoofdstukken vormen een inleiding tot het vakgebied en geven een antwoord op de vraag: "Wat is psychologie?". In de volgende hoofdstukken komen de klassieke thema's van de functieleer aan bod.

Hoofdstuk 4 handelt over de **waarneming**. Na een korte bespreking van het visuele systeem worden de data-gestuurde en conceptueel gestuurde waarneming besproken. Drie argumenten voor deze laatste benadering worden gegeven: perceptuele constanten, illusies en de organisatie van de waarneming. Beide benaderingen worden ook toegepast op het gebied van de meting van de waarnemingsdrempels en signaaldetectie.

Het **geheugen** komt aan bod in hoofdstuk 5. De structuur en de werking van het menselijke geheugen worden besproken vanuit een informatieverwerkende benadering. Qua structuur wordt ingegaan op de mogelijke componenten van het menselijk geheugen en de representatie van informatie. Voor wat betreft de werking van het geheugen worden enkele processen besproken zoals vergeten, ophalen van informatie en aandacht en bewustzijn.

In hoofdstuk 6 komen de klassieke en operante **conditionering**, samen met hun uitgebreide begrippenarsenaal, aan bod. Zowel de proefopstelling als resultaten als praktische toepassingen worden besproken. In het bijzonder wordt kort ingegaan op de leerpsychologische fundering van de gedragstherapie. Daarnaast wordt ook het cognitief leren besproken met ondermeer de thema's intelligentie, denken en problem-solving.

Emotie vormt het thema van hoofdstuk 7. Eerst wordt kort ingegaan op de biologische basis van emoties. Daarna wordt de 2-factoren theorie van Schachter besproken waarin emoties zowel een gevolg kunnen zijn van een interne (lichamelijke) toestand als van externe factoren. Tot slot wordt kort het fenomeen van emotionele intelligentie aangesneden.

Hoofdstuk 8 bespreekt de menselijke **motivatie**. Na enkele klassieke motivatietheorieën zoals deze van Maslow, Herzberg en McGregor komen ook de recentere billijkheidstheorie en de verwachtingstheorie aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Algemene Psychologie wordt veel verwezen naar wetenschappelijke studies. De studenten dienen de brontekst van de geciteerde experimenten zelfstandig te kunnen opzoeken. Hiervoor moeten zij de bibliografische hulpmiddelen die aanwezig zijn op de hogeschool kunnen gebruiken (bibliotheek, LIBIS, online databanken).

Vele psychologische theorieën zijn abstract en worden maar duidelijk als ze kunnen toegepast worden in concrete situaties. In de cursus worden vele voorbeelden gegeven maar de studenten worden gestimuleerd om zelf voorbeelden te vinden. Daarbij worden ze ook gestimuleerd om kritisch met de leerstof om te gaan.

Psychologie is een empirische wetenschap en als zodanig baseert ze haar stellingen op proefondervindelijke resultaten. Psychologische uitspraken worden in deze cursus dan ook telkens gestoffeerd met experimentele resultaten. De studenten dienen het opzet, de resultaten en de conclusie van ieder experiment te kennen. Bovendien moeten ze ook kunnen aangeven waarom bepaalde conclusies wel of niet kunnen getrokken worden uit een proefopzet.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
3. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: weten)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)
4. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)
5. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten in staat zijn om een Engelstalige, wetenschappelijke tekst te begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Schoupe, H. (2006). Algemene psychologie. Een inleiding in de functieleer. Assen: VanGorcum, 228 blz.
- Engelstalige tekst die met betrekking tot een thema van de cursus verspreid zal worden in de loop van het academiejaar.
- Eigen nota's en slides.

Aanbevolen leermiddelen

Het handboek wordt ondersteund door een website (<http://www.schoupe.net>) met bijkomende informatie, opdrachten en oplossingen maar ook vele referenties naar verdere informatie.

Type

- handboek

- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar interactiviteit tussen student en docent.

Daarnaast dient de student in kleine groep een recent psychologisch onderzoek te analyseren en in groep kleine taken hieromtrent uit te werken. De concrete invulling van deze opdracht wordt bij de start van de cursus toegelicht.

Types

- hoorcollege
- groepswerk

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- Andere: groepswerk
- Peerassessment/selfassessment

1e examenperiode (januari)

Het examen bestaat uit een meerkeuzevraag gedeelte (10 ptn), korte open vragen (5 ptn), een opdracht (4 ptn) en medewerking aan wetenschappelijk onderzoek (1 pt).

Het meerkeuze gedeelte werkt met giscorrectie, waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag). Het meerkeuze gedeelte peilt zowel naar kennis (bv. definitie van een concept) als inzicht (bv. de studenten dienen zelf een berekening te doen). Met de korte open vragen kan zowel naar kennis, inzicht als kritische ingesteldheid gepeild worden.

De opdracht bestaat uit een groepswerk dat uitmondt in een gezamenlijke paper. Deze wordt gequoteerd op 3 punten. De peer assessment kan deze score met maximaal 1 punt verhogen of verlagen. De precieze opdracht wordt meegedeeld bij de start van de cursus.

De studenten dienen in het kader van dit opleidingsonderdeel ook mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek (course credits). Hiervoor dienen ze als proefpersoon in minstens 1 onderzoek te participeren. Deze medewerking wordt beloond met 1 punt.

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de eerste. Het groepswerk wordt vervangen door een individuele opdracht. De verplichting om mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek komt te vervallen.

Examencontract

Het groepswerk wordt vervangen door een individuele opdracht (cfr. 3de examenperiode).

Begeleiding

Er is een proefexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof. Dit examen is facultatief. De resultaten worden niet opgenomen in de eindbeoordeling.

Indien aangevraagd door de studenten, worden er monitoraten voorzien voor dit opleidingsonderdeel.

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is hij bereikbaar.

Sociale psychologie

Code: TP1oSocPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Vaerenbergh Griet
Coördinator: Van Vaerenbergh Griet

Info voor studiekeizers

De sociale psychologie is een boeiend deelgebied van de psychologie. Het is immers heel fascinerend te observeren hoe mensen met elkaar omgaan en dat is nu net waar de sociale psychologie zich mee bezig houdt. Deze wetenschap gaat na in hoeverre wij in ons gedrag, onze gedachten en onze gevoelens beïnvloed worden door anderen en in hoeverre wij anderen kunnen beïnvloeden. Thema's die zich situeren binnen het domein van de sociale psychologie zijn onder andere: indrukvorming, conformiteit, anderen helpen, groepsprocessen, agressie en attitudevorming.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociale psychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk "**Inleiding**" maken we kennis met de sociale psychologie. We staan stil bij het studieobject van de sociale psychologie en tonen aan in welk opzicht deze discipline verschilt van en verwant is aan andere disciplines. Daarna volgt een korte historiek van de sociale psychologie om dit hoofdstuk af te ronden met hoe sociaal-psychologisch onderzoek wordt verricht.

Het volgende hoofdstuk "**Sociale waarneming**" gaat over het beeld dat we ons vormen van andere mensen: hoe we anderen leren kennen, hoe we denken over anderen. Eerst belichten we het ontstaan van een snelle eerste indruk, daarnaast worden de attributietheorieën uiteengezet, namelijk hoe we verklaringen zoeken voor het gedrag van anderen. Ten slotte wordt ook besproken hoe er vaak vertekeningen of fouten voorkomen in onze perceptie.

In het hoofdstuk "**Attitudes**" staan we stil bij onze houding tegenover andere mensen en dingen. Hoe ontstaan attitudes? Kunnen onze attitudes beïnvloed worden door bijvoorbeeld reclame? Worden onze attitudes altijd weerspiegeld in ons gedrag?

Het hoofdstuk "**Sociale normen**" onderzoekt - naast hoe normen ontstaan - drie soorten van beïnvloeding: 1) conformeren tegen beter weten in en conformeren om goedgekeurd te worden, 2) welke strategieën iemand hanteert om inwilliging van een direct verzoek te bekomen en 3) oorzaken en gevolgen van gehoorzaamheid aan autoriteiten.

Het hoofdstuk "**Groepsprestaties**" behandelt de sociale beïnvloeding in groepsverband. Een groep functioneert op een andere manier dan individuen, dus bekijken we hoe het gedrag van een individu door de aanwezigheid van anderen wordt beïnvloed, in faciliterende en belemmerende zin.

In het hoofdstuk "**Vriendschap, liefde en prosociaal gedrag**" bestuderen we enerzijds hoe positieve gevoelens tegenover mensen kunnen ontstaan, m.a.w. hoe het komt dat we ons tot anderen aangetrokken voelen en anderzijds welke factoren allemaal meespelen bij het stellen van hulpvaardig gedrag naar anderen.

Bij dit laatste hoofdstuk bespreken we ook een Engels artikel waarin een experiment rond hulpvaardig gedrag wordt uiteengezet.

Afhankelijk van de tijd kunnen ook nog andere hoofdstukken uit het handboek besproken worden.

Doelstellingen

Beschrijving

Sociale psychologie is een algemeen basisvak. Dit houdt in dat er veel theorieën in besproken worden. Een doelstelling is deze niet vanbuiten te leren, maar volledig te begrijpen.

Een tweede doelstelling is theorieën leren toepassen. Eigen voorbeelden vinden, concrete situaties beschrijven uit het dagelijks leven, ... tonen aan dat de theorie begrepen wordt en dat de theorie zeer zinvol is naar de praktijk toe.

Noodzakelijk is de stof niet zomaar te slikken. Bedenkingen formuleren, kritisch omgaan met de stof, afwegingen maken, ... maken dat de stof veel beter verwerkt wordt.

Ten slotte - mede doordat het een mondeling examen is - is het belangrijk de stof op een wetenschappelijke wijze weer te

geven. Dit houdt in dat de juiste termen gebruikt worden, dat er voorzichtig wordt omgesprongen met iets in eigen woorden weer te geven, dat er geen stappen worden overgeslaan bij een theorie, dat elk detail van een onderzoek zijn waarde heeft en dus niet kan weggelaten worden.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: inzien)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien)
5. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervalpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: weten)
6. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: inzien)
7. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicodrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)
8. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: weten)
9. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)
10. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: weten)
11. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Craeynest, P., Craeynest M., Temperman, T., Van Vaerenbergh, G., & Vanhoomissen, T. (2008). *Sociale psychologie. Inleiding*. Leuven: Acco.
- PowerPoint slides op Toledo.
- Eigen nota's van in het hoorcollege.
- Engelse tekst bij hoofdstuk 10 die tijdens de loop van het eerste semester op Toledo zal geplaatst worden.

Aanbevolen leermiddelen

- Breckler, S.J., Olson, J.M., & Wiggins, E.C. (2005). *Social Psychology Alive*. Belmont, USA: Thomson Wadsworth.
- Aronson, E., Wilson, T.D., & Akert, R.M. (2005). *Social Psychology*. New Jersey, USA: Pearson Prentice Hall.
- Smith, E.R., & Mackie, D.M. (2000). *Social Psychology*. Philadelphia, USA: Psychology Press.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd waarbij studenten

gestimuleerd worden vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Er wordt af en toe gewerkt met audiovisueel materiaal dat in het hoorcollege zelf met en door de studenten besproken wordt.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Het mondeling examen bestaat uit één vraag: dit is een inzichts- of toepassingsvraag, waarbij schriftelijke voorbereidingstijd voorzien is. De evaluatie gebeurt aan de hand van de inhoud én de (wetenschappelijke) manier waarop er mondeling op de vragen wordt geantwoord.

Het schriftelijk examen bestaat uit twee open vragen: deze kunnen zowel peilen naar feitenkennis als naar verworven inzichten. De bedoeling is om binnen een daartoe voorziene ruimte schriftelijk een antwoord uiteen te zetten.

Elke vraag staat op 10 punten. Het totaal op 30 wordt herleid naar een definitieve score op 20. Zowel het schriftelijke als het mondelinge gedeelte heeft betrekking op alle stof: de vragen komen dus voor beide examengedeeltes uit alle hoofdstukken die tijdens het college behandeld werden.

3e examenperiode (augustus/september)

Het mondeling examen bestaat uit één vraag: dit is een inzichts- of toepassingsvraag, waarbij schriftelijke voorbereidingstijd voorzien is. De evaluatie gebeurt aan de hand van de inhoud én de (wetenschappelijke) manier waarop er mondeling op de vragen wordt geantwoord.

Het schriftelijk examen bestaat uit twee open vragen: deze kunnen zowel peilen naar feitenkennis als naar verworven inzichten. De bedoeling is om binnen een daartoe voorziene ruimte schriftelijk een antwoord uiteen te zetten.

Elke vraag staat op 10 punten. Het totaal op 30 wordt herleid naar een definitieve score op 20. Zowel het schriftelijke als het mondelinge gedeelte heeft betrekking op alle stof: de vragen komen dus voor beide examengedeeltes uit alle hoofdstukken die tijdens het college behandeld werden.

Examencontract

Idem de eerste en de derde examenperiode.

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt een monitoraat voorzien ter voorbereiding van het mondeling examen. In dit monitoraat kunnen voorbeeldvragen aan bod komen en zaken die vanuit het hoorcollege niet voldoende duidelijk zouden zijn, bekeken worden.

Persoonlijkheidspsychologie

Code: TP1oPersPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Verleyzen Tim
Coördinator: Verleyzen Tim

Info voor studiekeizers

In het vak Persoonlijkheidspsychologie wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste theorieën over de menselijke persoonlijkheid. Vanuit 5 invalshoeken wordt persoonlijkheid op een geheel verschillende manier bekeken; dispositioneel, intrapsychisch, biologisch, cognitief en sociaal. De theorieën over persoonlijkheid van onder andere Freud, Jung, Erikson, Eysenck, Cattell, Murray, Maslow, Rotter en Rogers worden in detail besproken. Als laatste wordt de overstap gemaakt naar de persoonlijkheidsstoornissen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Persoonlijkheidspsychologie

Inhoud

Na een algemene inleiding over persoonlijkheidspsychologie wordt bekeken op welke manieren persoonlijkheid onderzocht en gemeten kan worden. Verder zal de menselijke persoonlijkheid vanuit 5 invalshoeken bekeken worden: dispositioneel, intrapsychisch, biologisch, cognitief en sociaal. In elke invalshoek zal uitgebreid aandacht geschonken worden aan de belangrijkste theorieën over persoonlijkheid. Als laatste zullen de verschillende persoonlijkheidsstoornissen besproken worden.

In het **dispositionele domein** wordt aandacht geschonken aan Eysenck, Cattell, het circumplex van Wiggins en Leary en de Big Five.

In het **biologische domein** wordt bekeken in welke mate de persoonlijkheid erfelijk is.

Een aanzienlijk deel wordt besteed aan het **intrapsychisch domein**. De belangrijkste grondleggers en theorieën van de psychoanalyse worden behandeld waaronder Freud, Jung, Erikson, Kernberg, Kohut en Horney. Naar de meer humanistische kant wordt dieper ingegaan op ondermeer Murray, Rogers en Maslow.

In het **cognitieve domein** komen onder andere de theorieën van Kelly en Rotter aan bod.

Als voorlaatste wordt in het **sociale domein** dieper ingegaan op sociale invloeden en aspecten van persoonlijkheid.

De cursus wordt afgerond met het **aanpassingsdomein** waarin een inleiding wordt gegeven op psychopathologie en persoonlijkheidsstoornissen.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van de cursus is dat de studenten kennis en inzicht verwerven in de belangrijkste basistheorieën over persoonlijkheid zodat deze als uitgangspunt kunnen dienen voor verdere integratie en toepassing. Vanuit de abstracte theorieën zal zo veel mogelijk getracht worden de relatie te leggen met het concrete werkveld. De studenten worden tevens aangemoedigd zelfstandig en kritisch over deze theorieën te reflecteren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de

toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: weten)
3. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counselen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: inzien)
4. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervalpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
5. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: inzien)
6. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
7. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
8. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: inzien)
9. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: inzien)
10. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: inzien)
11. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)
12. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten in staat zijn om Engelstalige literatuur te begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Larsen, R. J. & Buss, D. M. (2006). Personality Psychology. Domains of Knowledge About Human Nature. Boston: McGraw-Hill.
- Powerpointpresentaties
- Eigen notities van het hoorcollege

Het handboek is de basis voor de te kennen leerstof. Er zal duidelijk aangegeven worden welke hoofdstukken en pagina's moeten gekend zijn. Ook de powerpointpresentaties zijn verplichte leerstof.

Aanbevolen leermiddelen

- Feist, J. & Feist, G.J. (2009). Theories of personality. New York: McGrawHill.
- Van Vliet, P. (2006). Wat drijft de mens? Inleiding persoonlijkheidsleer. Amsterdam: Boom.
- Engler, B. (2009). Personality Theories. Boston: Houghton Mifflin Publishing Company.
- Pervin, L. & John, O. (1999). Handbook of Personality. Theory and Research. New York: The Guilford Press.

Type

- handboek
- Andere: PowerPointpresentatie

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Er zal getracht worden bij elk onderwerp voorbeelden uit het dagelijks leven of de psychologische praktijk te betrekken zodat de relevantie ervan duidelijk wordt. Hierbij zal audiovisueel en interactief materiaal gebruikt worden. De studenten worden gestimuleerd en aangemoedigd om hierin mee te werken.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- mondeling examen

2e examenperiode (juni)

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorgenvraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

3e examenperiode (augustus/september)

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorgenvraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

Examencontract

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorgenvraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

Begeleiding

In de loop van de cursus zal aangegeven worden wat mogelijke examenvragen kunnen zijn. Indien aangevraagd door de studenten, worden er monitoraten voorzien voor dit vak. Voor vragen kunnen de studenten steeds terecht bij de docent. Zij kunnen hiervoor best telefonisch of per email een afspraak maken.

Ontwikkelingspsychologie

Code: TP1oOntwPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Soetens Barbara
Coördinator: Soetens Barbara

Info voor studiekeizers

Om te begrijpen wanneer problemen van psychologische aard optreden, is een grondige kennis van de normale ontwikkeling belangrijk. In dit opleidingsonderdeel worden diverse facetten van de normale menselijke ontwikkeling besproken: de lichamelijke, de cognitieve, de sociale en de emotionele ontwikkeling. Thema's zoals lichamelijke en motorische rijping, hechting, moraliteit, rolname, spel, taal,... worden, waar relevant, overlopen vanaf de prenatale leeftijd tot in de ouderdom. Dit alles is gestoeld op een stevige theoretische basis.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Ontwikkelingspsychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk wordt stilgestaan bij de inhoud en definiëring van ontwikkelingspsychologie en worden enkele ontwikkelingspsychologische theorieën besproken.

De daaropvolgende hoofdstukken behandelen de opeenvolgende levensfasen:

- De prenatale periode en het eerste levensjaar
- Het tweede en derde levensjaar
- De kleuter en het schoolkind
- Jeugdijaren I: lichamelijke en psychosociale ontwikkeling
- Jeugdijaren II: op de grens van de volwassenheid
- De volwassen en oudere mens

Binnen deze levensfasen worden o.a. volgende thema's behandeld: de lichamelijke en psychomotorische ontwikkeling, de persoonlijkheids- en psychosociale ontwikkeling, de emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling.

Waar relevant worden ontwikkelingsthema's verder toegelicht en uitgediept via de bespreking van recente wetenschappelijke onderzoeksresultaten.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Ontwikkelingspsychologie worden verschillende theoretische inzichten en begrippen besproken. Studenten worden verondersteld deze theoretische bevindingen te kennen maar ook inzichtelijk te kunnen vertalen naar concrete situaties. Studenten worden hiertoe aangemoedigd door zelf voorbeelden te zoeken of gegeven voorbeelden kritisch te benaderen.

Daarnaast worden diverse facetten van de menselijke ontwikkeling overlopen binnen de opeenvolgende levensfasen. Studenten worden verondersteld om binnen elke levensfase te weten hoe bepaalde ontwikkelingsaspecten zich uiten. Ze dienen de evolutie van deze ontwikkelingsthema's te begrijpen en te kunnen schetsen over de levensfasen heen.

Menselijke ontwikkeling is geen geïsoleerd gebeuren. Zo gaat cognitieve ontwikkeling samen met emotionele en sociale ontwikkeling. Studenten worden aangemoedigd deze samenhang kritisch en inzichtelijk te benaderen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: weten)
4. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)
5. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: weten)
6. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)
7. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: weten)
8. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Studenten moeten in staat zijn om een Engelstalige tekst te begrijpen

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek : Mönks, F.J., & Knoers, A.M.P. (2004). *Ontwikkelingspsychologie. Inleiding tot de verschillende deelgebieden (12e dr.)*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- Eigen nota's.
- Teksten (Nederlandstalig en/of-Engelstalig) die met betrekking tot een deeltje van de cursus verspreid zullen worden in de loop van het academiejaar.
- PowerPoint slides.

Aanbevolen leermiddelen

- Audiovisueel materiaal, getoond tijdens de hoorcolleges.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Als werkvorm worden hoorcolleges gehanteerd. Studenten worden aangemoedigd actief met de leerstof bezig te zijn en interactief op te treden via het stellen van vragen, kleine opdrachten tijdens de les,...

Tijdens het hoorcollege wordt er geregeld gebruik gemaakt van audiovisueel materiaal ter illustratie van de aangebrachte leerstof.

Types

- hoorcollege

Evaluatie**Types**

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen is een schriftelijk, gesloten boek examen en bestaat uit een combinatie van multiple choice vragen (10 pntn) en open vragen (10 pntn). Beide types vragen kunnen zowel kennis, inzicht als toepassing toetsen.

Het meerkeuzegedeelte werkt met giscorrectie, waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N = aantal alternatieven per vraag).

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de tweede examenperiode en bestaat m.a.w. ook uit een meerkeuzegedeelte (10 pntn) en een gedeelte open vragen (10 pntn).

Examencontract

Idem tweede en derde examenperiode.

Begeleiding

- In het handboek vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geven tot vrijblijvende self-assessment.
- Vragen en bedenkingen over de leerstof kunnen steeds geformuleerd worden buiten en tijdens de lessen.
- Indien aangevraagd door de studenten, kunnen monitoraten worden georganiseerd.
- Tijdens de laatste lesbeurt wordt een proefexamen aangeboden, waarvan de verbetering ook besproken wordt. Dit proefexamen is vrijblijvend en de resultaten tellen niet mee voor het eigenlijke examen.

Gedragsneurowetenschappen

Code: TP1oGedrNeuro
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Lafosse Christophe
Coördinator: Lafosse Christophe

Info voor studiekeizers

In deze cursus bestuderen we het menselijk gedrag als resultaat van de samenwerking tussen het zenuwstelsel en de omgeving van de mens. We leren begrijpen wat de allerkleinste biologische fundamenteën, die gedrag en denkactiviteiten mogelijk maken, zijn en hoe deze samen kunnen resulteren tot 'gedrag en denkactiviteiten' zoals waarnemen, geheugen, aandacht, taal, bewegen en gedragscontrole. Dit wordt ook verduidelijkt aan de hand van voorbeelden van hoe deze functies verstoord kunnen zijn na hersenletsels.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gedragsneurowetenschappen

Inhoud

Na een inleidende situering van het domein van de toegepaste gedragsneurowetenschappen wordt in een eerste deel ingegaan op de neurofylogenetische aspecten van de hersenen en gedragsfuncties. Dit wordt gekoppeld aan het ontstaan van het complex menselijk handelen en gedrag.

Hierbij wordt de aanzet gegeven naar een tweede deel waarin de ontogenese van het menselijk brein wordt besproken en inzicht wordt verschaft in het begrijpen van de uiteindelijke macroscopische bouw van de hersenen.

In een derde deel wordt uitvoerig ingegaan op de cytologie van de zenuwcel en de cellulaire neurofysiologie als biologische basis van het gedrag. Verder wordt besproken hoe door synaptische informatieoverdracht complexe neurofunctionele circuits ontstaan die verantwoordelijk zijn voor de complexiteit van de gedragsfuncties.

In een vierde deel wordt dit verder uitgediept aan de hand van een systematische beschrijving van de correlatie tussen functionele neuroanatomie en hersen-gedrags(dis)functies. We beschrijven met andere woorden belangrijke gedragsfuncties, alsmede hoe deze verstoord kunnen worden, van de verschillende macroscopische structuren uit deel twee: de grote hersenen (corticale en subcorticale structuren), de tussenhersenen, de kleine hersenen, de hersenstam en het ruggenmerg.

In een laatste deel bespreken we de recente wetenschappelijke evoluties op vlak van de neurowetenschappen aan de hand van enkele capita selecta.

Doelstellingen

Beschrijving

In deze cursus ligt de nadruk op hoe menselijk gedrag mogelijk is dankzij de werking van ons zenuwstelsel in relatie met de omgeving. Het geeft ons ook een beter zicht op het begrijpen van verstoord gedrag na hersendisfuncties.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen

informatie met elkaar in verband (Niveau: weten)

2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

3. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

4. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: weten)

5. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)

6. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)

7. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: weten)

8. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)

9. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

10. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: weten)

11. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

12. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten in staat zijn om een (Nedrelandstalige en Engelse) wetenschappelijke tekst te begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Het cursusmateriaal bestaat in zijn geheel (en zal ook in zijn geheel worden aangeboden) uit:

- D'Hooge, R. (2007). *De zenuwcel. Zakboek neurofysiologie*. Leuven: Acco.
- Lafosse, C. (2007). *Syllabus gedragsneurowetenschappen*. Antwerpen, Lessius hogeschool: niet gepubliceerde cursus.
- Pakket bestaande uit een zelf te construeren hersenmodel en CD-rom met neuroanatomisch beeldmateriaal.
- PowerPoint slides op Toledo.
- Additionele (Engels- en Nederlandstalige) teksten i.v.m. neurowetenschappelijke thema's via Toledo.
- eigen nota's.

Aanbevolen leermiddelen

- Carter, R. (1998). *Het brein in kaart. Op verkenningstocht door de menselijke hersenen*. Abcoude: Uniepers en Segment B.V./Natuur & Techniek.
- Greenfield, S. (2001). *Brain story. Ontsluiting van onze raadselachtige binnenwereld*. AH Baarn: Bosch & Keuning.
- Kolb, B., & Whishaw, I.Q. (1998). *Fundamentals of human neuropsychology*. New York: W.H. Freeman & Company.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens de lessen wordt er veel gebruikt gemaakt van audiovisueel materiaal.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen bestaande uit meerkeuze-vragen en enkele open vragen en een taak (1 pt).

De meerkeuze-vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de verschillende hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag).

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken ?).

De taak bestaat uit het uitvoeren of afnemen van een korte taak uit de gedragsneurowetenschappen aan enkele mensen die niets met de opleiding psychologie te maken hebben. Deze inspanning wordt beloond met 1 punt indien de taak volgens de opgelegde regels wordt uitgevoerd.

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode bestaat uit een schriftelijk examen bestaande uit multiple choice vragen en enkele open vragen die qua moeilijkheidsgraad vergelijkbaar zijn met de eerste zittijd.

De multiple choice vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast.

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken ?).

Er wordt geen extra taak ingelast in deze examenzittijd.

Examencontract

Schriftelijk examen bestaande uit multiple choice vragen en enkele open vragen.

De multiple choice vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast.

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken ?).

Begeleiding

Tijdens het hoorcollege is er steeds mogelijkheid tot vragen stellen. Eveneens zal tijdens de colleges duidelijk worden besproken welke aspecten belangrijk zijn bij het studeren van het leermateriaal. Er is eveneens een monitoraatsoefening voorzien indien aangevraagd door de studenten. Ook is er een proefexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof.

Statistiek 1

Code: TP1oStat
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido, Vanhoomissen Tim
Coördinator: Valkeneers Guido

Info voor studiekeizers

In dit opleidingsonderdeel bespreken we hoe onderzoeksgegevens op een overzichtelijke manier voorgesteld kunnen worden en op welke wijze de samenhang tussen variabelen bestudeerd kan worden. De studenten maken kennis met PASW statistics (van SPSS): ze leren een bestand aan te maken en eenvoudige analyses uit te voeren.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Statistiek 1

Inhoud

Inleiding

Als inleiding wordt de plaats van de statistiek in het sociaal-wetenschappelijk onderzoek besproken. Hierbij wordt het begrip variabele (eigenschap) geïntroduceerd. Een belangrijk onderdeel bij het onderzoek is het operationaliseren en meten van variabelen. Er wordt hierbij een overzicht gegeven van de soorten variabelen en van de verschillende meetniveaus.

Univariate analyse

De studie van één enkele variabele.

Er wordt aandacht besteed aan methoden om gegevens te verzamelen. Eenmaal de onderzoeker over zijn gegevens beschikt kan de analyse starten. Voor de beschrijving van één variabele omvat dit de volgende technieken:

- Frequentieverdeling opstellen, aangevuld met grafische weergave
- Percentielen definiëren en berekenen
- Centrummaten definiëren en berekenen (zoals rekenkundig gemiddelde, mediaan, modus, gewogen gemiddelde,...)
- Spreidingsmaten definiëren en berekenen (zoals range, standaarddeviatie, variantie, interkwartiel bereik,...)
- Scheefheidscoëfficiënt en kurtosis

Een aantal van de berekende kengetallen worden met elkaar in verband gebracht in formules (zoals bij de berekening van de standaardcores) of in figuren (zoals bij de box-plot). Tevens wordt nagegaan wat er gebeurt met de frequentieverdeling en met de kengetallen bij een lineaire transformatie. De univariate analyse wordt afgesloten met de studie van een belangrijke theoretische frequentieverdeling, namelijk de normale verdeling.

Bivariate analyse

De studie van het verband tussen twee variabelen.

De methoden die gehanteerd worden bij de studie van het verband tussen twee variabelen hangen af van welke soort die variabelen zijn. Voor nominale variabelen kunnen we een kruistabel opstellen en op grond van de Chi-kwadraat en de associatiematen de samenhang tussen deze variabelen bestuderen.

Een andere techniek die wordt toegepast op twee kwantitatieve variabelen is de regressie- en correlatieanalyse. Met behulp van de kleinste kwadratenmethode wordt de vergelijking van de regressielijn afgeleid. Begrippen zoals covariantie, determinatie- en correlatiecoëfficiënt worden eveneens besproken. Hierbij primeert steeds de interpretatie van de resultaten boven de wiskundige afleidingen.

PASW

De studenten krijgen een introductie in het gebruik van PASW, d.w.z. de studenten leren een datafile aanmaken en alle elementen uit de beschrijvende statistiek kunnen ze hanteren. Ze leren eveneens om de computeruitvoer van PASW goed te lezen en te begrijpen.

Doelstellingen

Beschrijving

De student kent de plaats van statistiek in het wetenschappelijk onderzoek. Hij is in staat om de onderzoeksgegevens op een overzichtelijke wijze te presenteren, via kengetallen en een grafische weergave. Bovendien kan hij de samenhang tussen meerdere variabelen onderzoeken, hierbij rekening houdend met het niveau van deze variabelen.

De student kan in PASW een data file aanmaken en alle descriptieve maten berekenen. De student kan via PASW de samenhang tussen twee variabelen bestuderen, hierbij rekening houdend met het meetniveau van de variabelen. De student is in staat om de PASW output te interpreteren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: weten)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen)
7. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Competenties

Er is geen voorkennis vereist.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Valkeneers, G. & Vanhoomissen, T. (2009). Inleiding in de statistiek voor de gedragswetenschappen. Met ondersteuning van PASW. Leuven: Acco.
- Software pakket PASW statistics van SPSS.
- Cursusmateriaal en oefeningen, beschikbaar gesteld via Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

- Baarda, D., de Goede, M. en van Dijkum, C. (2007). Basisboek statistiek met SPSS. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- De Vocht, A. (2009). Basishandboek SPSS 17 voor Windows. Utrecht: Bijleveld Press

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Alle statistische begrippen worden aangebracht tijdens de hoorcolleges. Het accent zal vooral gelegd worden op de betekenis en interpretatie van de statistische kengetallen, eerder dan op het uitwerken van de formules. Deze hoorcolleges zullen ondersteund worden via Toledo.

Op het einde van elk hoofdstuk worden een aantal oefeningen opgegeven om de geziene leerstof in te oefenen en te begrijpen. Er wordt van iedere student verwacht dat hij de oefeningen maakt

Naast deze oefeningen zijn er een aantal PASW opdrachten die de studenten zelfstandig dienen uit te werken. Via de practica bestaat de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen bij deze oefeningen.

Naast de hoorcolleges zijn er (vrijblijvende) monitoraten voorzien om oefeningen op te lossen en eventuele moeilijkheden

over de leerstof te bespreken.

In de loop van de maand november/december is er een (vrijblijvend) proefexamen voorzien om een indruk te krijgen van de aard en de moeilijkheidsgraad van het examen in januari.

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Er is een schriftelijk examen voorzien, waarin kennis en inzicht in aan bod komt. Hierbij zal het inzicht vooral getoetst worden via toepassingen. Tijdens dit geslotenboek examen mogen de studenten gebruik maken van een eenvoudig rekenapparaat en een formularium dat door de docent beschikbaar gesteld wordt.

Tijdens dit examen komen zowel open vragen als multiple choice items aan bod. De MC items zullen voor 50% het resultaat bepalen. Bij deze MC items zal een giscorrectie toegepast worden.

Bij deze evaluatie zal eveneens rekening gehouden worden met het feit of de student alle PASW opdrachten gemaakt en ingezonden heeft via Toledo. De studenten zullen - desgevraagd - deelnemen als proefpersoon en/of als proefleider aan wetenschappelijk onderzoek.

2e examenperiode (juni)

3e examenperiode (augustus/september)

Er is een schriftelijk examen voorzien, waarin kennis en inzicht in aan bod komt. Hierbij zal dit inzicht vooral getoetst worden via toepassingen. Tijdens dit geslotenboek examen mogen de studenten gebruik maken van een eenvoudig rekenapparaat en een formularium dat door de docent beschikbaar gesteld wordt.

Tijdens dit examen komen zowel open vragen als multiple choice items aan bod. De MC items zullen voor 50% het resultaat bepalen. Bij deze MC items zal een giscorrectie toegepast worden.

Er zal bij dit examen geen rekening gehouden worden met het al dan niet uitvoeren van de PASW opdracht. De medewerking aan wetenschappelijk onderzoek komt eveneens te vervallen.

Examencontract

De inhoud en evaluatie van het examencontract is gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

Er is zeer veel oefenmateriaal voorzien voor de studenten. Vragen kunnen gesteld worden via het forum van Toledo.

Psychodiagnostiek 1

Code: TP1oPsyDiagn
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Decaluwé Veerle
Coördinator: Decaluwé Veerle

Info voor studiekeizers

Psychodiagnostiek is een belangrijk onderdeel binnen de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie. In de cursus Psychodiagnostiek-I komt de geschiedenis van de psychodiagnostiek eerst aan de orde gevolgd door een uiteenzetting over wat een test is, wat zijn eigenschappen dienen te zijn. Vervolgens volgt een overzicht van de soorten tests en een bespreking van de bouwstenen van tests, items. Dan komen de meer technisch-statistische delen aan de orde zoals de bepaling van de betrouwbaarheid volgens de klassieke testtheorie en validiteit.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Psychodiagnostiek 1

Inhoud

De cursus bestaat uit 5 grote delen.

1. Het eerste deel vangen we aan met enkele gangbare definities van psychodiagnostiek en het doel van psychodiagnostiek. Vervolgens gaan we in op de **geschiedenis van de psychodiagnostiek** waarbij vooral de geschiedenis van de ontwikkeling van meetinstrumenten aan bod komt.
2. In het tweede deel komen verschillende aspecten over het **meten in de psychologie** aan bod. Daarbij gaan we in op de definitie van een psychologische test en de betekenis van schalen. We bekijken de verschillende kenmerken van psychodiagnostische instrumenten (antwoordschalen, meetniveau, scoring en normen, aard van het gemeten gedrag). De relatie tussen testen en meten wordt behandeld. Dit deel wordt besloten met een overzicht van beschikbare soorten van tests en testmethodieken aan de hand van voorbeelden van testindelingen.
3. Het derde deel behandelt de **betrouwbaarheid** van meetinstrumenten. We bespreken achtereenvolgens de betekenis van betrouwbaarheid, de klassieke testtheorie, verschillende benaderingen voor het schatten van de betrouwbaarheid en vuistregels voor de beoordeling van betrouwbaarheid.
4. Het vierde deel gaat over de **validiteit** van meetinstrumenten. We bespreken de betekenis van validiteit, verschillende manieren om validiteit te onderzoeken, enkele problemen met betrekking tot de validiteitscoëfficiënten en vuistregels voor de beoordeling van validiteit.
5. In het laatste deel behandelen we enkele thema's over het nemen van **beslissingen op grond van tests** zoals de bijdrage van een test in het beslissingsproces en de controverse tussen klinische en statistische predictie.

Doelstellingen

Beschrijving

Kennis

- Historische oorsprong van bepaalde meetinstrumenten en testmaterialen kennen
- Kennis hebben over de verscheidenheid aan tests en testindelingen
- Vertrouwd raken met woordenschat, begrippen en logica bij het meten van gedrag
- Items afkomstig uit verschillende schaaltypes kunnen herkennen

- Transformatiemeetwaarden kunnen bepalen en op correcte wijze interpreteren in de context waarin ze worden gebruikt
- Weten wat normen en profielen zijn en deze op gepaste wijze kunnen gebruiken
- De klassieke testtheorie mbt betrouwbaarheid en validiteit begrijpen en kunnen toelichten
- Weten wat betrouwbaarheid is en hoe dit kan worden nagegaan
- Weten wat validiteit is en hoe dit kan worden nagegaan

Inzicht

- De relatieve plaats van tests binnen het diagnostisch proces begrijpen
- Inzicht hebben in de evolutie van testgebruik
- Inzien dat meten in de psychologie doorgaans stoelt op operationalisatie van hypothetische constructen
- Correct gebruik en interpretatie van normeringssystemen
- Inzicht hebben in de klassieke testtheorie en de tekorten ervan
- Inzicht hebben in het gebruik van correlatiemethoden voor de evaluatie van tests

Vaardigheden

- Een keuze kunnen maken van een geschikt meetinstrument
- Een kritische evaluatie kunnen maken van tests en testgebruik
- Meetniveau van een concreet meetinstrument en/of van de individuele vragen kunnen bepalen
- Een gepaste keuze voor een transformatiemeetwaarde maken in functie van de gestelde onderzoeksvraag
- Het begrijpen en kunnen gebruiken van verschillende normeringssystemen (weten wat normen en profielen zijn en deze op gepaste wijze kunnen gebruiken)
- Het theoretisch verband tussen testlengte en testbetrouwbaarheid kunnen toepassen op concrete gegevens
- Het correct kunnen gebruiken van scoresystemen, omzettabelen, betrouwbaarheidsindices en validiteitsgegevens

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: weten)
6. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De

BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)

7. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

8. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)

9. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oStat - Statistiek 1 (soepel)
- TP1oStat - Statistiek I (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek: Drenth, P.J.D. & Sijtsma K. (2006). Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Teksten van docent beschikbaar op Toledo.
- Slides beschikbaar op Toledo.
- Eigen nota's.

Aanbevolen leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Eigen nota's

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in een hoorcollege gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar interactie tussen student en docent.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

Examencontract

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

Begeleiding

Mogelijkheid tot vragen stellen tijdens de les, na de les of na afspraak met de docent. In het midden en op het einde van de cursus wordt er een monitoraatles voorzien waarop studenten terecht kunnen met vragen over de inhoud van de cursus.

Gesprekstechnieken 1

Code: TP1oGesprekst
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Verspeek Birgit
 Coördinator: Verspeek Birgit

Info voor studiekeizers

Gesprekstechnieken I, Gesprekstechnieken II en Counseling & Coaching zijn drie vakken die tijdens de opleiding gevolgd dienen te worden en op mekaar aansluiten. Gesprekstechnieken I is het eerste ervan en wordt door de studenten gevolgd tijdens het eerste studiejaar. Het kan opgesplitst worden in twee delen.

In deel 1 worden de theoretische basisbeginselen van communicatie toegelicht, evenals de theoretische achtergrond van de psychologische gespreksvoering. Deze kennis zal in de volgende jaren ook de basis vormen voor de vakken GT II en C&C. Deel 2 van de cursus gaat dieper in op sociale vaardigheden die onontbeerlijk zijn voor een goede hulpverlener (feedback geven, aanknopen van een gesprek, zelfkennis, ...). Op het einde van het semester wordt een oefenmoment voorzien onder begeleiding van de studenten 3BaTp.

Tijdens dit oefenmoment in november kunnen de studenten alle sociale vaardigheden die ze geleerd hebben in de les, ook in de praktijk omzetten. Onder begeleiding van de studenten 3 BaTp wordt er feedback gegeven die de studenten kunnen meenemen naar hun praktijkstage.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gesprekstechnieken 1

Inhoud

Het vak Gesprekstechnieken I kan opgesplitst worden in twee delen. Het eerste gedeelte handelt over communicatieve en sociale vaardigheden. We gaan dieper in op deze materie omdat we er van overtuigd zijn dat deze vaardigheden noodzakelijk zijn voor een hulpverlener. In het tweede deel leggen we de psychologische gespreksvoering onder de loep. Het onderscheid tussen psychologische- en alledaagse gespreksvoering wordt toegelicht en benadrukt. Daarbij wordt een referentiekader bestudeerd rond professionele gespreksvoering en de gepaste basishouding van de psycholoog.

Deel 1 : Communicatieve en sociale vaardigheden

Als eerste punt bekijken we communicatieve processen van nader bij. We stellen ons de vragen "Wat is communicatie?" en "Hoe kunnen we onze inter-persoonlijke communicatie optimaliseren?" en we zoeken een antwoord bij de communicatiespecialist Watzlawick. Aangezien onderzoek aangetoond heeft dat de meeste mensen bij een eerste ontmoeting, binnen de acht seconden een mening over iemand gevormd hebben, staan we stil bij het fenomeen 'de eerste indruk' en "het aanknopen van een gewoon gesprek".

Vervolgens komt in hoofdstuk twee het thema "**non-verbaal gedrag**" aan bod. We bekijken de signalen die een gesprekspartner kan geven, zonder hier woorden voor te gebruiken. Aansluitend hierop worden enkele theorieën toegelicht rond inter-persoonlijke afstand, lichaamshouding en paralinguïstiek.

In hoofdstuk drie "**Feedback geven en ontvangen**", bespreken we de do's en don'ts van feedback geven aan de hand van het Johari venster. (Luft, J. and Ingham, H.,1955). Met behulp van de kernkwadranten van Ofman (Ofman, D. ,1992.) wordt het verder duidelijk hoe het komt dat we met bepaalde personen goed kunnen samenwerken en dat het met anderen minder vlot verloopt.

Hoofdstuk vier waarin verschillende manieren aangereikt worden om te **reflecteren** en aan **zelfreflectie** te doen, is een voorbereidend leerstofonderdeel op hoofdstuk vijf "**zelfbeeld en zelfbewust zijn**".

Deel 2 : Psychologische gespreksvoering

Hoofdstuk één van het handboek '*Psychologische Gespreksvoering*' geeft de **korte inhoud** weer van de verschillende hoofdstukken.

Hoofdstuk twee benadrukt dat de **keuze van het referentiekader dat je als hulpverlener kiest**, het handelen als psychologisch dienstverlener kleurt. Deze keuze moet dus verantwoord en doordacht gebeuren.

In hoofdstukken drie en vier wordt stilgestaan bij theoretische uitgangspunten en gezichtspunten rond het domein van de persoonlijkheidspsychologie. Dit is belangrijk omdat zij het fundament vormt voor handelen bij professionele dienstverlening en begeleiding.

In hoofdstuk drie wordt aandacht besteed aan **opvattingen uit de humanistische psychologie**, vooral de theorie en de methoden van de cliëntgerichte benadering (Rogers, 1951, Swildens, 1999). Enkele aspecten vanuit de cognitieve psychologie van Wexler (1974) worden ter aanvulling en als verscherping van de Rogeriaanse visie toegelicht. In hoofdstuk vier worden **theorieën over het sociaal-leren** (Mischel, 1973; Bandura, 1977, 1997) verduidelijkt. Ze zijn belangrijk omdat ze onze visie op het functioneren van mensen in het algemeen beïnvloeden, en gezien hun betekenis voor het leren oplossen van problemen.

Een viertal '**rollen**' van de **psychologische dienstverlener** worden beschreven in hoofdstuk vijf, evenals een gespreksmodel, ontleend aan Egan (1994). Hier wordt systematisch weergegeven welke fasen men in een (reeks van) gesprek kan onderscheiden

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Gesprekstechnieken I komen de studenten veelvuldig in contact met psychologische begrippen en theorieën. Het is een doelstelling van dit vak de studenten in contact te brengen met deze abstracte materie, terminologie en wetenschappelijke uitgangspunten. Het is voor hen een uitdaging om deze kennis te linken met hun leefwereld en te vertalen naar de werkelijkheid. Dit doen ze aan de hand van voorbeelden, casussen en beeldmateriaal. Daarvoor is kennis van en inzicht in theoretische basisnoties onontbeerlijk.

Tevens is het van groot belang tijdens deze cursus dat de studenten zich bewust worden van hun eigen handelen. De manier waarop de studenten in het leven staan en sociaal omgaan met mensen heeft een impact op de omgang met hun (toekomstige) cliënten. Met hulp van de lessenreeks rond sociale vaardigheden en de praktijknamiddag op het einde van het semester, moeten de studenten kritisch leren kijken naar zichzelf en hun leefwereld.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: weten)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien)
4. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: weten)
5. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: weten)
6. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)
7. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: weten)
8. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)
9. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
10. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien)
11. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: inzien)
12. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)
13. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
15. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Lang, G. & van der Molen, H.T. (2003. 12de druk). *Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening*. Soest: Nelissen. 240 blz., ISBN 9024409616, 27.50 euro
- Engelse en Nederlandse teksten beschikbaar op Toledo.
- PowerPoint slides op Toledo.
- Eigen nota's van in het hoorcollege.

Aanbevolen leermiddelen

- /

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt via hoorcolleges gedoceerd. Er wordt gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en om toepassingen te illustreren. Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er interactie met de studenten nagestreefd. Ze worden gestimuleerd om tijdens de lessen vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Op het einde van het semester wordt er een oefenmoment voorzien samen met de studenten van 3 BaTp.

Types

- hoorcollege
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- Peerassessment/selfassessment

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. Deze paper kadert mee in het oefenmoment voor Sociale Vaardigheden dat georganiseerd wordt door de studenten van 3 Ba Tp. De aanwezigheid tijdens het oefenmoment is verplicht.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. De studenten zijn verplicht een herwerkte versie van hun zelf-evaluatie paper van de eerste zitting binnen te brengen.

Examencontract

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. Deze paper kadert mee in het oefenmoment voor Sociale Vaardigheden dat georganiseerd wordt door de studenten van 3 Ba Tp. De aanwezigheid tijdens het oefenmoment is verplicht.

Begeleiding

Er is een profexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof. Dit examen is facultatief. De resultaten worden niet opgenomen in de eindbeoordeling.

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is zij bereikbaar.

Practicum 1

Code: TP1oPrPsyDiagn

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 1

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Debbaut Riete, Hermans Noortje, Meeus Joke, Rysheuvels Sofie

Coördinator: Hermans Noortje

Info voor studiekeizers

In de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie zijn tests en wetenschappelijk verantwoorde observaties zeer belangrijke hulpmiddelen.

In het eerste opleidingsjaar leren de studenten adequaat gebruik te maken van Testmethoden en Observatiemethoden.

De basisvaardigheden worden getraind om op verantwoorde wijze een intelligentietest af te nemen, te scoren en te rapporteren.

Daarnaast komen de voorwaarden aan de orde waaraan wetenschappelijk verantwoord observeren moet voldoen, de doelstelling van observeren en de diverse observatiesystemen in relatie met de onderzoeksvraag.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum 1

Inhoud

In de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie zijn tests en wetenschappelijk verantwoorde observaties zeer belangrijke hulpmiddelen.

In het eerste opleidingsjaar leren de studenten adequaat gebruik te maken van observatiemethoden en testmethoden.

Hierbij worden de basisvaardigheden getraind om op verantwoorde wijze een intelligentietest af te nemen, te scoren en te rapporteren. Daarnaast komen de voorwaarden aan de orde waaraan wetenschappelijk verantwoord observeren moet voldoen, de doelstelling van observeren en de diverse observatiesystemen in relatie met de onderzoeksvraag. Ruime aandacht wordt besteed aan het rapporteren waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen rapporteren en interpreteren.

Doelstellingen

Beschrijving

De student(e) kan een (hulp)vraag analyseren en hypothese i.v.m de vraag formuleren. Naar aanleiding daarvan kan hij/zij een keuze maken uit onderzoeksmiddelen en observatietechnieken en deze hanteren. De student(e) kan ze correct en gestandaardiseerd afnemen, de testgegevens scoren en quoteren, onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. Tot slot kan hij/zij hiervan schriftelijk rapport uitbrengen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
7. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)

3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien)
7. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
9. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen)
10. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: toepassen)
12. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: weten)
13. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: weten)
14. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: weten)
15. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)
16. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: inzien)
17. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: inzien)
18. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: inzien)
19. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)
20. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)
21. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: inzien)
22. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursus, digitale leeromgeving, eigen nota's en slides.

De testkoffers, testhandleidingen en testformulieren van de WPPSI-R, WISC-III en WAIS-III en de DVD van de WPPSI-R en de WISC-III (demonstratie van een testafname) worden ontleend/verkocht via het studeercentrum. Ook is er een observatieles waaraan deelgenomen dient te worden om de bijbehorende opdracht te kunnen maken.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: testhandleidingen, -formulieren, -koffers, -cabine

Werkvormen

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 50 personen. Naast een theoretische aanzet, zal tijdens het practicum vooral tijd besteed worden aan het aanleren en inoefenen van observatie en testafname technieken. Er wordt gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en toe te passen. De studenten worden verondersteld buitenschools de testafname en observatie technieken verder te oefenen aan de hand van individuele opdrachten en groepsopdrachten.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum
- groepswork
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen
- paper/verslag

2e examenperiode (juni)

- Schriftelijk open boek examen met open vragen.
- Mondeling examen. Hierbij dient de student een deel van een intelligentietest af te nemen.
- Zowel individuele als groepswerken die dienen te voldoen aan instructies die gegeven worden tijdens de colleges en via Toledo.

Indien niet aan **alle** onderdelen wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

3e examenperiode (augustus/september)

Derde examen periode is gelijkaardig aan de tweede examenperiode. Indien in de tweede examenperiode de student niet geslaagd is, dienen alle onderdelen opnieuw te worden afgelegd.

Examencontract

- Schriftelijk open boek examen met open vragen.
 - Mondeling examen. Hierbij dient de student een deel van een intelligentietest af te nemen.
 - De groepswerken worden vervangen door individuele werken, waarbij de opdrachten toegepast zullen worden op een DVD te ontlenu bij mevrouw N. Hermans. De portfolio voor Testmethode blijft ongewijzigd
- Indien niet aan **alle** onderdelen wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

Begeleiding

Feedback tijdens de contacturen.

Werkvelden

Code: TP1oWerkveld

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Bos Annemie, Hilgert Tini, Opsteyn Carine, Schepers Catherine

Coördinator: Opsteyn Carine

Info voor studiekeizers

Deze cursus wordt opgevat als een eerste '**werkveldoriëntatie**' waarbij je als student begeleid wordt bij je zoektocht naar het verwerven van de nodige kennis m.b.t. de verschillende werkvelden en de specifieke rol die de Bachelor in de Toegepaste Psychologie hierin kan opnemen.

Tevens beoogt deze cursus een aanzet te geven in het bewust worden en ontwikkelen van essentiële **loopbaancompetenties**. Bij deze loopbaanbegeleiding gaat de aandacht uit naar de ontwikkeling als professional op bachelorniveau. Het uitwerken van de verschillende opdrachten zorgt voor een duidelijke horizonverruiming en het ontwikkelen van reflectievaardigheden ten behoeve van het eigen stagekeuzeproces.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Werkvelden

Inhoud

Deze cursus richt zich op de werkvelden waarin een bachelor in de toegepaste psychologie (BaTP) wordt tewerkgesteld. Aan de hand van casusmateriaal worden de nodige handvatten aangereikt om in het doolhof van voorzieningen en informatie een wegwijzer te kunnen bieden aan de student.

- Voor het **arbeids- en organisatiepsychologische werkveld** maakt de student kennis met zowel overheids- als privéinstellingen zoals de VDAB, uitzend- en selectiebureaus, adviesbureaus, personeelsdiensten en marktonderzoekbureaus.
- Voor het **klinisch-psychologische werkveld** maakt de student kennis met ambulante en residentiële voorzieningen zoals centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische afdelingen van ziekenhuizen, dagcentra, revalidatiecentra, gezondheidspsychologische en forensisch-psychologische diensten.
- Binnen het **school- en pedagogisch psychologisch werkveld** maakt de student kennis met het onderwijs in Vlaanderen op structureel, juridisch en inhoudelijk niveau en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB). De opdrachten, werkingsprincipes en werkdomeinen (leren en studeren, schoolloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheid) van het CLB worden verduidelijkt. Tevens maakt de student kennis met de gehandicaptenzorg, de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulpverlening.

Zowel de organisatiestructuur als de concrete werking van de verschillende sectoren komen aan bod.

De verkenning van de specificiteit van de BaTP binnen de verschillende werkvelden komt verder aan bod in de opdracht waarbij de student een interview afneemt van een derdejaarsstudent die stage loopt binnen een specifieke setting.

Doelstellingen

Beschrijving

De student maakt kennis met:

- de verschillende soorten organisaties binnen de werkvelden van een BaTP
- de structuur en de werking van de organisaties waarin een BaTP wordt tewerkgesteld
- het concrete takenpakket / de vereiste competenties van de BaTP binnen de respectievelijke werkvelden.

De student verwerft de nodige vaardigheden bij het uitwerken van de aangereikte casussen (o.m. gericht opzoeken van informatie, interviewtechnieken, uitwisselen van informatie).

De student start met het bijhouden van een portfolio die in de loop van de opleiding een meer concrete en persoonlijke vorm zal aannemen. Het uitwerken van de opdrachten in deze portfolio kadert binnen de loopbaanbegeleiding van de toekomstige professionele bachelor. Vooral door contacten met het werkveld worden studenten op weg gezet in hun ontdekkingstocht naar de aspecten die zij belangrijk vinden in hun latere beroepsuitoefening. Gaandeweg krijgt de student meer zicht op de 'match' tussen zijn eigen wensen en mogelijkheden en de mogelijkheden die het beroep biedt.

Deze portfolio zal tevens een aanzet zijn voor het maken van hun stagekeuze (tweede en derde jaar).

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien)
4. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)
6. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)
7. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: weten)
8. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: weten)
9. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)
10. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: weten)
11. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
12. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: weten)
13. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
14. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: weten)
15. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: weten)
16. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: weten)
17. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: weten)
18. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)
19. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: inzien)
20. Professioneel teamspeler - Aan networking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: inzien)
21. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
22. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen

gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

23. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

24. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

25. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: inzien)

26. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Studiewijzer Werkvelden
- Cursusmateriaal per werkveld (kernleerstof, oefeningen, casussen, ...)
- Eigen nota's en slides met verwijzingen naar leerstof (brochures, teksten, artikels) op het internet

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: softwareprogramma eurobid

Werkvormen

Omschrijving

De eerste reeks contactmomenten wordt aangeboden onder de vorm van hoorcolleges/werkcolleges waarbij enerzijds de theoretische kernleerstof wordt toegelicht en anderzijds de studenten zelf aan de slag gaan met het uitwerken van zeer concrete casussen die ook tijdens de colleges besproken worden.

In de tweede reeks van contactmomenten ligt de nadruk veel meer op het uitwerken van de individuele opdrachten en groepsoopdrachten die de student opneemt in zijn portfolio.

De studenten worden tijdens het proces begeleid door de docent. Ter afsluiting van de colleges worden de studenten in groepjes van 5 uitgenodigd door de docent voor een afrondend gesprek.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- begeleide zelfstudie
- werkcollege/oefenzitting
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: portfolio

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bestaat uit twee verschillende examenactiviteiten:

- schriftelijk examen: 14/20
- portfolio: 6/20

Tijdens het **schriftelijk examen** worden enerzijds korte open vragen aangeboden die de kennis van de verschillende werkvelden zullen toetsen (gesloten boek). Aansluitend toetsen we a.h.v. toepassingsvragen (casusvorm) de inzichtelijke verwerking van de leerinhouden (open boek).

Bij het evalueren van de **portfolio** gaan we vooral summatief te werk (eindproduct wordt bekeken) en focussen wij ons op: de samenstelling van de portfolio, de kwaliteit van de opdrachten en de kwaliteit van de reflecties.

Beide onderdelen (schriftelijk examen en portfolio) zijn verplicht.

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de tweede. Voor de portfolio moet de student de opdrachten herwerken, rekening houdend met de gekregen feedback.

Examencontract

De evaluatie bestaat uit een schriftelijk examen en de aanleg van een portfolio. Het schriftelijk examen telt mee voor 70% van de punten (zie detailinfo hierboven). In verband met de aanleg van de portfolio met opdrachten, kunt u via de coördinator een studiewijzer met de opdrachten en deadlines bekomen.

Begeleiding

De student kan voor vragen bij de respectievelijke docenten terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool.

Geïntegreerd werkcollege

Code: TP1oGeintWrkC

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Aerts Annelies, Goris Elsje, Raets Hilde, Verniers Karen

Coördinator: Verniers Karen

Info voor studiekeizers

Het Geïntegreerd Werkcollege is een practicum waarbij het schrijven van een wetenschappelijke paper de rode draad vormt. Stap voor stap wordt het proces doorlopen: het zoeken naar een geschikte onderzoeksvraag, het leren opzoeken van wetenschappelijke literatuur en het verwerken van alle informatie tot één geheel. Het resultaat hiervan wordt zowel mondeling gerapporteerd in de vorm van een presentatie als schriftelijk in een wetenschappelijke paper. Tijdens het werkcollege wordt zowel individueel als in kleine groepjes gewerkt.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Geïntegreerd werkcollege

Inhoud

Het **schrijven van een wetenschappelijke paper** vormt de rode draad van het werkcollege. Het vertrekpunt is een Engelstalig wetenschappelijk artikel uit het psychologisch werkveld. Er wordt gewerkt in kleine groepjes van een 5-tal personen.

Als introductie wordt een korte theoretische achtergrond gegeven over wetenschappelijke artikels en het lezen ervan. Bij het schrijven van een eigen wetenschappelijke paper worden de studenten begeleid in alle fasen van het schrijfproces: een artikel leren **samenvatten** en de probleemstelling distilleren, het globaal concept uitsplitsen in **subthema's en deelhypotesen** met behulp van een **brainstorming**-techniek, het leren opstellen van een **bouwplan** voor de eigen paper. Hierbij wordt **kritisch reflecteren** gestimuleerd. Bij het doorlopen van deze fasen staan ook **informatieverwerkingsvaardigheden** centraal: literatuur leren opzoeken, kennismaking met verschillende databases, zoekstrategieën opstellen en de gevonden literatuur kritisch leren beoordelen.

Verder wordt er ook stilgestaan bij **schriftelijke rapporteringsvaardigheden**: wat zijn inhoudelijke en vormvereisten voor het schrijven van een wetenschappelijke paper? Hoe refereren?

Tot slot komen ook **mondelijke rapporteringsvaardigheden** aan bod: er worden presentatievaardigheden gedemonstreerd en er wordt een PowerPoint introductie cursus aangeboden, waarna de studenten kort hun eigen groepsrapport aan de groep voorstellen.

Doelstellingen

Beschrijving

In *Geïntegreerd* werkcollege (GIW) dienen de studenten wetenschappelijke informatie te raadplegen en te verwerken. Het resultaat hiervan wordt zowel mondeling in de vorm van een presentatie als schriftelijk in een wetenschappelijke paper gerapporteerd.

Concreet, dienen de studenten op basis van aangereikte literatuur in staat te zijn een eigen onderzoeksvraag te formuleren. Om deze vraag te kunnen beantwoorden moeten de studenten zelfstandig relevante wetenschappelijke literatuur kunnen raadplegen in de online databanken en de bibliotheek. Hierbij worden ze ook gestimuleerd om kritisch om te gaan met de gevonden literatuur. In een wetenschappelijke paper tonen de studenten aan dat zij in staat zijn de gevonden literatuur te verwerken tot één geheel en de resultaten te kunnen rapporteren conform de APA-regels. In een presentatie worden de resultaten gedeeld met de overige studenten. De nadruk ligt hierbij op de integratie van enerzijds gepubliceerd wetenschappelijk onderzoek en anderzijds de eigen creativiteit en kritische gedachteontwikkeling.

In GIW wordt dit volledige proces stap voor stap doorlopen. Hierbij werken de studenten zowel individueel als in kleinere groepen. Om deze reden stimuleert GIW niet alleen het zelfstandig werken, maar is het ook een oefening in samenwerken: in groep leren overleggen, onderhandelen en beslissingen nemen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: weten)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: weten)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: weten)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: weten)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: weten)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: weten)
8. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: weten)
9. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: weten)
10. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: inzien)
11. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen)
14. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: toepassen)
15. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen)
17. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)
19. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: inzien)
20. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

Het Geïntegreerd Werkcollege (GIW) is een practicum dat diverse aspecten van de opleiding bachelor in de toegepaste psychologie **integreert**. Het is een **vakoverschrijdend** werkcollege. Informatie uit de theoretische colleges zoals algemene psychologie, sociale psychologie, persoonlijkheidspsychologie, pedagogie, statistiek, psychodiagnostiek,.. maar ook uit de praktijkgerichte colleges (psychodiagnostiek, werkvelden,..) worden aangewend tijdens het college GIW. Kernconcepten die in deze vakken al gezien werden (vb. intelligentie) worden m.a.w. als inhoudelijk kernthema gebruikt in GIW. Zo wordt bijvoorbeeld als vertrekpunt een wetenschappelijk artikel gelezen over persoonlijkheid of wordt de reeds geziene leerstof over dit thema gelinkt aan de onderzoeksvraag van de eigen wetenschappelijke paper. Een basiskennis Engels is vereist om de Engelstalige artikels te kunnen begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Studiewijzer Geïntegreerd Werkcollege
- Cursus
- PowerPoint slides op Toledo
- Ondersteunende teksten op Toledo
- Eigen nota's

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 65 personen. Binnen elke lesgroep wordt gewerkt in kleine groepjes. Deze werkvorm heeft het voordeel van een efficiënte info-overdracht in grote groep, maar ook een meer gedifferentieerde procesbegeleiding op het niveau van de kleine groepjes door de docent. Door het werken met kleine groepjes wordt eveneens het 'leren van elkaar' gestimuleerd.

De theoretische achtergrond en de aan te leren vaardigheden worden telkens in de grote lesgroep aangereikt; waarna de studenten steeds in kleine groep het geleerde kunnen toepassen (groepswerk). Bij het aanreiken van de verschillende info- en rapporteringsvaardigheden, worden eveneens enkele begeleide zelfstudiemomenten ingelast om de aangereikte principes in te oefenen.

Tot slot wordt het schrijven en presenteren van de eigen paper mee gestuurd door middel van enkele besprekingen met elk groepje apart (monitoraat).

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie
- Andere: monitoraat (in kleine groepjes)

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- presentatie
- permanente evaluatie

2e examenperiode (juni)

Tijdens het GIW is **aanwezigheid** tijdens de lesbeurten een absolute vereiste. Er wordt tijdens de colleges namelijk *interactief* en *in groep* gewerkt. Daarenboven wordt er een vrij strikt stappenplan gevolgd en dienen er ook opdrachten op bepaalde tijdstippen ingediend te worden. Voor het overzicht van de opdrachten en de deadlines voor het indienen ervan, verwijzen we naar de studiewijzer. De verschillende deeltaken worden verzameld in een portfolio. De evaluatie bestaat uit drie verplichte examenactiviteiten:

- Permanente evaluatie: opdrachten en aanwezigheid tijdens de les : 5/20
- Groeps- en individuele paper : 2/20 en 9/20
- Mondelinge presentatie paper : 4/20

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen in de derde examenperiode is gelijkaardig aan het examen van de eerste examenperiode. De studenten werken niet meer samen in groep maar de student doorloopt alle stappen individueel. De verschillende deeltaken worden verzameld in een portfolio. De evaluatie bestaat uit drie verplichte examenactiviteiten:

- Permanente evaluatie: opdrachten : 5/20
- Paper: 11/20
- Mondelinge presentatie paper : 4/20

Examencontract

De student doorloopt individueel de verschillende stappen van het proces (cfr. 3e examenperiode).

Begeleiding

Tijdens de begeleide zelfstudie, het werken in kleine groepjes en de monitoraten wordt inhoudelijke follow-up door de docent voorzien. Verdere vragen en bedenkingen kunnen tijdens de lessen of via mail.

Sociologie en interculturele psychologie

Code: TP1oSocCross
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Craeynest Miet
Coördinator: Craeynest Miet

Info voor studiekeizers

Sociologie en Interculturele Psychologie gaat na hoe mensen zich gedragen in een multiculturele samenleving. Zoals de naam van dit opleidingsonderdeel laat vermoeden, gebeurt dit vanuit twee verschillende invalshoeken. In het luik Sociologie wordt bestudeerd hoe *de maatschappij in de brede betekenis van het woord* het gedrag van mensen kan bepalen. Zijn wij zo uniek als we denken, of zijn wij vooral kuddebeesten die een voorgeschreven rol spelen? In de Interculturele Psychologie gaan we na in welke mate *cultuur* ons denken en doen bepaalt. Is het cognitief functioneren van mensen uit verschillende culturen anders? Verloopt hun ontwikkeling op een andere manier, en kan dat veralgemeend worden? En in welke mate kunnen stereotypen leiden tot onverdraagzaamheid en discriminatie? Doorheen dit opleidingsonderdeel treden deze beide benaderingen voortdurend met elkaar in dialoog.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociologie en interculturele psychologie

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel is opgebouwd uit **twee verschillende onderzoeksgebieden**, die weliswaar een inhoudelijke overlap bevatten, maar in de literatuur apart van elkaar worden behandeld.

Het doen samensmelten van beide vakgebieden kan in die zin als iets kunstmatigs opgevat worden, maar binnen het geheel van de opleiding is het zinvol: in de eerste plaats beoogt de cursus een kennismaking te bieden met de achterliggende processen en dynamieken van onze **multiculturele samenleving** waar studenten BaTP later als hulpverlener in terecht komen. In tweede instantie wordt in het luik interculturele psychologie vervolgens bekeken in welke mate de als universeel beschouwde wetmatigheden van de (Westerse) psychologie, toepasbaar en relevant zijn voor niet-Westerse culturen binnen onze multiculturele samenleving.

In een *inleidend hoofdstuk* worden de Sociologie en de Interculturele Psychologie afgegrensd, niet alleen van elkaar, maar ook van aanverwante disciplines zoals de (Sociale en Cross-Culturele) Psychologie en de Antropologie.

In de volgende zes hoofdstukken worden verschillende topics uit de Sociologie behandeld: in *hoofdstuk 1* worden de Sociologie en haar onderzoeksdomein gedefinieerd; in *hoofdstuk 2* wordt gekeken wat wetenschappelijk onderzoek binnen de Sociologie kan inhouden. *Hoofdstuk 3* gaat over de sociale regels die bepalen hoe we ons binnen de maatschappij wel of niet behoren te gedragen. We hebben het dan over waarden, normen en instituties. *Hoofdstuk 4* gaat verder door op normatief gedrag vanuit de verschillende functies die we binnen de samenleving bekleden. Het gaat dan over posities, rollen, en rolconflicten. Niet alle posities binnen onze maatschappij worden op een gelijke manier behandeld. In *hoofdstuk 5* staan we stil bij sociale ongelijkheid, eerst algemeen, en daarna lichten we er enkele specifieke topics uit, met name op het gebied van onderwijs en de vicieuze cirkel van kansarmoede. *Hoofdstuk 6* gaat over de grote sociale veranderingen die het Westen in de afgelopen 100 jaar heeft gekend: achtereenvolgens hebben we het daarbij over individualisering, democratisering, solidarisering, informatisering, intensivering en globalisering.

De brug tussen de Sociologie en de Interculturele Psychologie wordt gemaakt in *hoofdstuk 7*: Cultuur. In 7.1 worden cultuur en cultuuroverdracht als algemeen sociologisch verschijnsel besproken. In 7.2 staan we stil bij de Belgische/Vlaamse multiculturele samenleving, en bekijken we wat de plaats van de psychologie daarbinnen kan zijn. We hebben het dan over acculturatie.

In *hoofdstuk 8* tenslotte, houden we verschillende psychologische subdomeinen tegen het licht van de multiculturele samenleving. In de de hoofdstukken Algemene (8.1) en Ontwikkelingspsychologie (8.3) toetsen we enkel klassieke psychologische wetmatigheden op hun universele geldigheid met betrekking tot andere culturen. In het hoofdstuk Sociale Psychologie (8.2) onderzoeken we de intergroepsrelaties tussen etnisch-culturele groeperingen van autochtone en allochtone origine.

Doelstellingen

Beschrijving

Hoofddoel van dit opleidingsonderdeel is studenten een visie meegeven op het functioneren van onze huidige multiculturele samenleving, en vandaaruit de psychologie als Westers wetenschap te toetsen op zijn veralgemeenbaarheid naar andere culturen toe. Daarvoor is kennis van en inzicht in theoretische basisnoties onontbeerlijk. Om tot een ingesteldheid van kritische zin en maatschappelijke verantwoordelijkheid te komen, is het echter minstens even belangrijk dat de theorie kan begrepen en toegepast worden tegen het licht van het actuele maatschappelijke gebeuren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: inzien)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien)
5. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
6. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien)
8. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: inzien)
9. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: inzien)
10. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: inzien)
11. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Competenties

Het vak is inleidend en vereist dus geen specifieke voorkennis. Wel is het zo dat de leerstof vaak wordt benaderd vanuit en toegepast wordt op de actualiteit. Het wordt dan ook aanbevolen om de actualiteit te volgen. De actualiteit zal als zodanig niet bevroegd en geëvalueerd worden, maar het kan een hulpmiddel zijn voor de student om de leerstof te begrijpen en er eigen voorbeelden bij te bedenken en uit te werken.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Craeynest, M. (2010). *Reader Sociologie & Interculturele Psychologie*. Niet-gepubliceerde studentencursus
- Materiaal op de digitale leeromgeving (Toledo)

- Eigen nota's van in het hoorcollege

Aanbevolen leermiddelen

- Verschillende teksten uit de reader zijn overgenomen uit: de Jager, H., Mok, A.L., & Sipkema, G. (2004). Grondbeginselen der sociologie. Groningen/Houten: Wolters Noordhoff. In elk hoofdstuk staan controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geeft tot vrijblijvende zelftoetsing. De oplossingen van die vragen, alsook een begrippenlijst met definitie van de belangrijkste begrippen zijn niet opgenomen in de reader, maar kunnen indien gewenst terug gevonden worden in het handboek, dat in de Lessius bibliotheek te vinden is.
- Voor het luik Interculturele Psychologie, werden verschillende hoofdstukken overgenomen uit het boek Knipscheer, J., & Kleber, R. (Red.) (2008). Psychologie en de multiculturele samenleving. Boom: Onderwijs. Voor de toepassingsgebieden (o.a. Klinische, Arbeids-, School-, en Gezondheidspsychologie, alsook voor interculturele diagnostiek), kan het interessant zijn om het volledige boek erbij te nemen.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd. Daarbij worden de studenten gestimuleerd om tijdens de les vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Af en toe worden ze tijdens het hoorcollege in deelgroepen opgesplitst om oefeningen te maken.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen focust zowel op kennis, inzicht, als toepassing.

Inzake *kennis* worden vier begrippen gegeven waarvan gevraagd wordt deze bondig uit te leggen. Elk begrip staat op 5 punten, wat impliceert dat het begrip weliswaar kort, maar toch volledig (in eigen woorden) dient omschreven te worden. De omschrijving mag enkel aan de hand van een voorbeeld gegeven worden, indien er expliciet een (al dan niet eigen) voorbeeld wordt bijgevraagd. In het andere geval dient de omschrijving zuiver theoretisch van aard te zijn.

Daarnaast zijn er twee *inzichtsvragen* die elk op 10 punten staan. Hierin wordt naar een verband gepeild tussen verschillende delen van de cursus dat niet letterlijk in de les werd behandeld.

Tenslotte is er ook een *toepassingsvraag* die op 20 punten staat. Hierin wordt een (kranten-)artikel gegeven, waarvan gevraagd wordt om er vier verschillende kernbegrippen uit te lichten, en deze te bespreken in functie van de inhoud van de tekst.

Met kernbegrippen worden begrippen bedoeld die specifiek zijn voor het vakgebied van de Sociologie en/of de Interculturele Psychologie, en die elementair zijn om de tekst ten volle te begrijpen.

De situering ervan impliceert dat ze niet alleen (in eigen woorden) gedefinieerd dienen te worden, maar ook dat de relevantie ervan moet worden aangetoond door ze in de bredere context van het artikel te plaatsen.

De vier geselecteerde begrippen kunnen naar elkaar verwijzen, maar mogen geen overlap met elkaar vertonen, anders worden ze als één en hetzelfde begrip gequoteerd. Elk gesitueerd begrip staat op 5 punten.

Het examen staat bijgevolg op een totaal van 60 punten, en wordt omgezet naar een score op 20.

3e examenperiode (augustus/september)

Idem als tweede examenperiode

Examencontract

Idem als tweede examenperiode.

Begeleiding

Aangezien dit vak in het tweede semester gedoceerd wordt, is er geen mogelijkheid tot een proefexamen. Niettemin worden er verschillende andere mogelijkheden aangeboden om zich op het examen voor te bereiden:

- In sommige teksten van de reader vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geeft tot vrijblijvende zelftoetsing. Verschillende oefeningen ervan zullen ook tijdens het hoorcollege worden gemaakt.
- Het examen van een vorig academiejaar zit op het einde van de reader ingesloten, en wordt tijdens een van de laatste hoorcolleges in de aanloop naar het examen grondig overlopen.
- Op de digitale leeromgeving (Toledo) is een forum geopend waarop studenten onderling vragen en informatie kunnen uitwisselen.
- Afhankelijk van de vraag kan er op het einde van de lessenreeks en als aanloop naar het examen een moment ingelast worden waarop op voorhand doorgemaakte vragen in groep worden behandeld.
- Tenslotte kunnen studenten na elk hoorcollege of op afspraak via mail (miet.craeynest@lessius.eu) steeds bij de lector terecht voor vragen en bedenkingen.

Pedagogie

Code: TP1oPedag
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Theunis Lut
 Coördinator: Theunis Lut

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel 'pedagogie' biedt een overzicht van de verschillende aspecten van het pedagogisch handelen en van de opvoedingssituatie en beschrijft de verschillende modellen om dit handelen en de opvoedingssituaties in gezin, school en instelling kritisch te analyseren. In een vierde hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de pedagogische nood van de hedendaagse gezinnen. Hoe kunnen we opvoedingsvragen omtrent het stellen van grenzen, belonen en straffen, waardegericht opvoeden, structureren en disciplineren het best benaderen? Vervolgens wordt de problematische opvoedingssituatie als ontwikkelingsbelemmering vanuit verschillende invalshoeken belicht en verklaard, als eerste aanzet tot een begeleidingsgerichte analyse.

Elk hoofdstuk sluit af met enkele casussen die de student uitnodigen om de pedagogische realiteit kritisch te benaderen en te analyseren.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Pedagogie

Inhoud

- Er wordt gestart met een beschrijving van het opvoedingsmodel, er wordt een definitie van 'opvoeden' gegeven en de verschillende dimensies waarop dit handelen kan plaatsvinden worden beschreven.
- Vervolgens wordt de 'opvoedingssituatie' beschreven: de verschillende opvoedingsvariabelen, hun onderlinge samenhang en de beïnvloedende factoren worden met mekaar vergeleken. Deze paragraaf eindigt met een vergelijking van het transactionele opvoedingsmodel, het model van Belsky, het competentiemodel en het balansmodel.
- Een optimale ontwikkeling van het kind wordt gestimuleerd door vijf opvoedingstaken die achtereenvolgens worden besproken: het aangaan van een opvoeder - kind relatie, de ouderlijke vaardigheden, de opvoedingsstijl, een ontwikkelingsstimulerende vormgeving van het opvoedingsprogramma en van de sociale en materiële leefomgeving en het opnemen van ouderlijke verantwoordelijkheden.
- De verschillende vormen en niveaus van opvoedingsproblemen en van opvoedingsondersteuning worden besproken. Hierbij besteden we aandacht aan het coërcief proces, structureren, disciplineren en sturen, ongewenst gedrag hanteren, conflicthantering, enz.
- Ten slotte wordt via de bestaande pedagogische modellen een beschrijving geven van de verschillende vormen van problematische opvoedingssituaties.

Doelstellingen

Beschrijving

Van de student wordt verwacht dat hij de verschillende theoretische visies en kaders begrijpt en kan verklaren, maar vooral ook dat hij deze kaders kan hanteren om pedagogische (gezins)situaties kritisch te analyseren. Opvoeden is in onze hedendaagse maatschappij ontzettend belangrijk geworden. Gezins- en opvoedingsproblemen kunnen een gezonde kinderlijke ontwikkeling hypothekeren. Van de student wordt dan ook verwacht dat hij kritisch staat tegenover deze maatschappelijke evoluties en dat hij de theoretische inzichten kan hanteren om opvoedingsproblemen te analyseren en te beoordelen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën -

Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)
4. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
5. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

geen voorkennis vereist

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Theunis, L. (2008). *Algemene pedagogie*. Antwerpen: Lessiushogeschool - departement toegepaste psychologie. - Onuitgegeven cursus.
- Er worden regelmatig tijdens de lessen casussen en reportages geanalyseerd en besproken. De casussen worden samen met de cursus te koop aangeboden; de reportages kunnen via een hyperlink op de PowerPoint presentaties ingekeken worden.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens de lessen worden zeer veel voorbeelden gegeven die de theoretische inzichten illustreren. Studenten worden uitgenodigd om zelf op zoek te gaan naar voorbeelden om deze kritisch te analyseren. Elk hoofdstuk van de cursus wordt via gerichte oefeningen toegepast op een aantal casussen en reportages. Deze oefeningen worden op het einde van elk hoofdstuk besproken. Het is de bedoeling dat de studenten deze oefeningen voorbereiden zodat tijdens de les hierover een klasgesprek kan ontstaan.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- Andere: casusgestuurd onderwijs

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari).

Het examen bestaat uit 8 open vragen:

- 2 grote inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof.
- 2 inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof en naar de correcte toepassing ervan bij de analyse van een casus.
- 4 korte reproductievragen - elk voor 1 punt - peilen naar kennis van de leerstof.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen bestaat uit 8 open vragen:

- 2 grote inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof.
- 2 inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof en naar de correcte toepassing ervan bij de analyse van een casus.
- 4 korte reproductievragen - elk voor 1 punt - peilen naar kennis van de leerstof.

Examencontract

Het examen bestaat uit 8 open vragen:

- 2 grote inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof.
- 2 inzichtsvragen - elk voor 4 punten - peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof en naar de correcte toepassing ervan bij de analyse van een casus.
- 4 korte reproductievragen - elk voor 1 punt - peilen naar kennis van de leerstof.

Begeleiding

Er wordt begeleiding geboden door na elk hoofdstuk de oefeningen in een klasgesprek te bespreken en toe te lichten. Voor, tijdens en na de lessen worden vragen besproken omtrent de leerstof. Er worden twee bijkomende monitoriaten voorzien waarin toelichting bij de leerstof gegeven wordt en waar via casussen extra oefeningen worden gemaakt.